

MODERNI SUDSKI SISTEM UJEDINJENOG KRALJEVSTVA VELIKE BRITANIJE I SJEVERNE IRSKE

Pregledni naučni rad

UDK: 347.971.99(410)

DOI 10.51558/2712-1178.2021.7.2.233

Haris Silajdžić, MA iur
doktorant na Pravnom fakultetu Univerziteta u Sarajevu
e-mail: harissilajdzic@hotmail.com

SAŽETAK

Sudski sistem Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske je prošao kroz veliki broj faza u svom razvoju. To predstavlja proces kontinuiranog razvoja koji je trajao više od hiljadu godina. Proces je završen donošenjem Zakona o ustavnoj reformi (Constitutional Reform Act) iz 2005. godine. Ujedinjeno Kraljevstvo Velike Britanije i Sjeverne Irske nema jedinstven i opšteprihvaćen sudski sistem. Zbog toga, postoji jedan sudski sistem koji se odnosi na Englesku i Vels, drugi na Škotsku i treći na Sjevernu Irsku. Kroz ovaj rad će se prikazati sudski sistem koji je trenutno danas u Engleskoj, Velsu, Škotskoj i Sjevernoj Irskoj. Također će biti objašnjeni svi sudovi u sklopu sudskih sistema u gore navedenim državama. Na kraju rada je izведен zaključak.

Ključne riječi: sudski sistem, Engleska, Vels, Škotska, Sjeverna Irska

1. UVOD

Zakon o ustavnoj reformi je donesen 24. marta 2005. godine i tim zakonom se predviđa: izmjena ureda Lorda Kancelara i donose odredbe koje se odnose na funkcije tog ureda, uspostavljanje Vrhovnog suda Ujedinjenog Kraljevstva (Supreme Court of the United Kingdom), ukida žalbena nadležnost Doma lordova, donosi se odredba o nadležnosti Sudskog odbora Tajnog savjeta (Judicial Committee of the Privy Council) i sudskim funkcijama predsjednika savjeta, donose se druge odredbe o pravosuđu, sudijama, njihovom imenovanju

i disciplini i s tim povezane stvari.¹ Ovim zakonom je okončan proces kontinuiranog razvoja. U Engleskoj i Velsu je na snazi sudski sistem koji ima pet nivoa. Škotska ima potpuno različit sudski sistem u odnosu na Englesku i Vels pa čak i Sjevernu Irsku. Sastoji se od tri nivoa i za unikatnost ovog sudskog sistema zaslužna je činjenica da je Škotska mješovita pravna kultura. Sudski sistem Sjeverne Irske se sastoji od četiri nivoa i ima velike sličnosti sa onim u Engleskoj i Velsu.

2. ENGLESKA I VELS

Sudski sistem u Engleskoj i Velsu se sastoji od pet nivoa: Vrhovni sud (Supreme Court) i Sudski odbor Tajnog savjeta (Judicial Committee of Privy Council), Apelacioni sud (Court of Appeal), Visoki sud (High Court), Krunski sud i Okružni sudovi (Crown Court and County Courts), Prekršajni sudovi i Sudska služba (Magistrates' Courts and the Tribunals Service)²

Sudski odbor Tajnog savjeta predstavlja posljednju žalbenu instancu za zemlje Komovelta (Commonwealth), kao i na prekomorskim teritorijama Ujedinjenog Kraljevstva i vojnim suverenim baznim područjima. Također saslušava žalbe brojnih drevnih i crkvenih sudova. Tu spadaju crkveni povjerenici, Žalbeni sud Kenterburija, Kancelarov sud iz Jorka i sud Admiraliteta u lukama Sink (Cinque). Da biste podnijeli žalbu Sudskom odboru Tajnog savjeta, morate imati dopuštenje nižeg suda na čiju se odluku želite. U nedostatku dopuštenja, žalbu mora odobriti Odbor. U nekim slučajevima postoji žalba na osnovu određenog prava i primjenjuje se drugačiji postupak. U građanskim predmetima, niži sud će generalno odobriti žalbu ako se sud uvjeri da slučaj postavlja pitanje od opće javne važnosti. U krivičnim predmetima neobično je da niži sud ima ovlaštenje odobriti dopuštenje osim ako slučaj ne pokreće pitanja od velike i opće važnosti ili ako je došlo do ozbiljnih povreda načela prirodne pravde.³ To je ujedno i konačna

1 “United Kingdom: Constitutional Reform Act“, Commonwealth Law Bulletin vol. 33, br. 4/2007, 719.

2 JustCite The good law guide. UK Court Structure. Opširnije na <http://www.justcite.com/kb/editorial-policies/terms/uk-court-structure/> Stranici pristupljeno 07.09.2021. Prevod autor.

3 Judicial Committee of Privy Council. Role of the JCPC.

žalbena instanca Visokog suda pravde u Škotskoj zbog pitanja koja se odnose na prenošenje. Neke funkcije Sudskog odbora Tajnog savjeta je preuzeo novi Vrhovni sud 2009. godine.⁴ Poslom Sudskog odbora Tajnog savjeta bavi se deset članova. Sastoji se od kancelara, bivšeg kancelara, lordova i posebno imenovanih članova poput člana koji pomaže u provođenju posla u Indiji. Također, postoji jedan ili dva kolonijalna člana, jedan koji zastupa Kanadu a drugi Australiju.⁵

Vrhovni sud, kao konačni apelacioni sud, igra važnu ulogu u razvoju prava Ujedinjenog Kraljevstva. Ovaj sud ne može razmatrati slučaj ukoliko nije prošao sve ranije žalbene instance. Žalbe u svim građanskim predmetima Ujedinjenog Kraljevstva rješava Vrhovni sud, a u krivičnim predmetima iz Engleske, Velsa i Sjeverne Irske, po žalbi rješava predmete koji se odnose na sporne tačke prava od opće javne važnosti, koncentrišući se na slučajevе od najveće javne i ustavne važnosti.⁶ On također saslušava žalbe iz Unutrašnjeg doma Suda u Škotskoj (Inner House of the Court of Session in Scotland). Žalbe obično saslušava pet sudija, a može ih biti i devet. Ljudska prava i drugi ustavni predmeti, uobičajene građanske i krivične predmete rješava Vrhovni sud. Ovaj sud mora potvrditi da je krivični slučaj od opće javne važnosti. Slučajevi koji su važni samo strankama poput sporova velikih vrijednosti koji se odnose na transportne i komercijalne slučajevе su predstavlјali najdominantnije predmete koje rješava ovaj sud.⁷

Apelacioni sud sastoji se od dva odjeljenja: krivičnog i građanskog. Na odluke ovog suda može se uputiti žalba Vrhovnom суду. Izvorna nadležnost Apelacijskog suda bila je prvenstveno građanska. Tada Apelacioni sud nije rješavao nijedan krivični predmet jer su krivični predmeti rješavani na Sudu nadležnom za krivične žalbe (Court of Criminal Affairs). Građanski predmeti do Apelacionog suda stižu

Opširnije na <https://www.jcpc.uk/about/role-of-the-jcpc.html> Stranici pristupljeno 07.09.2021. Prevod autor.

⁴ JustCite.op. cit.

⁵ „The Judicial Committee of the Privy Council“, Canadian Law Review, vol4, br. 11/1905., 509.

⁶ The Supreme Court. Role of The Supreme Court. Opširnije na <https://www.supremecourt.uk/about/role-of-the-supreme-court.html> Stranici pristupljeno 07.09.2021. Prevod autor.

⁷ Hale, B., „A Supreme Court for the United Kingdom“, Legal Studies, vol. 24., br. 1-2/2004, 40-41.

na nadležnost ili sa okružnih sudova ili s građanske strane Visokog suda.⁸ On nije stekao nadležnost nad žalbama u krivičnim predmetima sve dok mu ta nadležnost Apelacionog suda nije prenesena prema Zakonu o krivičnim žalbama (Criminal Appeal Act) iz 1966. godine.⁹

Građansko odjeljenje razmatra žalbe u vezi s građanskim pravom i porodičnim pravom i pravdom od Visokog suda i određenih predmeta od okružnih sudova. Visoki sud rješava sve građanske slučajeve koji su izvan nadležnosti Okružnog suda, ali postoje slučajevi koji se mogu riješiti i na Okružnom sudu. Ako se na Visokom sudu pokrene slučaj koji je trebao biti pokrenut na Okružnom sudu, on se može ili prenijeti ili dopustiti da se nastavi.¹⁰ Saslušava žalbe na određene odluke 3 odjela Visokog suda pravde i njihovih specijalnih sudova, uključujući Upravni sud i Porodični sud.¹¹

Krivično odjeljenje razmatra žalbe Krunskog suda. Ono razmatra žalbe na osuđujuće presude na Krunkom sudu, kazne koje je izrekao Krunski sud (čak i ako je presuda bila na sudu za prekršaje), naloge za oduzimanje imovine koje je nametnuo Krunski sud. Također saslušava i druge vrste žalbi iz postupaka pred Krunkim sudom, uključujući slučajeve koje uručuje državni advokat, gdje postoji zabrinutost da je kazna koju je izrekao Krunski sud mogla biti previše blaga.¹²

Visoki sud (High Court) sastoji od 3 odjela: Odjela Kancelara (Chancery division), Porodičnog odjela (Family Division) i Odjela Kraljičinog Stola (Queen's Bench Division). Na odluke Visokog suda može se uložiti žalba Građanskom odjelu Apelacionog suda.¹³ Odjel Kralji-

8 Karlen, D., „*The Court of Appeal in England*“, *Yale Law Journal* vol. 72, br. 2/1962, 267.

9 Courts and Tribunals Judiciary. The History of the Court of Appeal. Opširnije na <https://www.judiciary.uk/you-and-the-judiciary/going-to-court/court-of-appeal-home/coa-sub/> Stranici pristupljeno 07.09.2021. Prevod autor.

10 Karlen, D. *op. cit.* 268.

11 GOV.UK. Court of Appeal Civil Division. Opširnije na <https://www.gov.uk/government/organisations/court-of-appeal-civil-division/about> Stranici pristupljeno 07.09.2021. Prevod autor.

12 GOV.UK. Court of Appeal Criminal Divison. Opširnije na <https://www.gov.uk/courts-tribunals/court-of-appeal-criminal-division> Stranici pristupljeno 07.09.2021. Prevod autor.

13 JustCite. *op. cit*

činog Stola sastoji se od Predsjednika suda i 34 sudije i on rješava ugovore, delikte i druge slučajeve običajnog prava. Odjel Kancelara sastoji se od od sedam sudija koji rješavaono što je prije bilo poznato kao kapitalna pitanja i Porodični odjel koji sestoji od predsjednika suda i 11 sudija.¹⁴ Pored toga, prvostepena nadležnost kontrole podzakonskih akata je u nadležnosti ovog suda tj. Upravnog suda odjela Kraljičinog stola.¹⁵

Odjelom Kancelara Visokog suda predsjeda kancelar koji je predsjednik tog odjela. On saslušava slučajeve koji uključuju poslovne i imovinske sporove, uključujući zahtjeve za intelektualno vlasništvo, fondacije, imanja i srodna pitanja. Počeo se naglo razvijati u XV stoljeću kao sud pravičnosti koji pruža pravne lijekove koji se ne mogu dobiti na sudovima običajnog prava.¹⁶ Odjel Kanceara uključuje tri specijalizirana suda: Sud za trgovačka društva, Sud za patente i Sud za stečaj. U predmetima pred ovim odjelom sudi sudija pojedinac a nikada sudija i porota. Ukoliko se želi uvesti porota pred odjel Kancelara, mora se prvo poslati na postupanje Odjela Kraljičinog Stola da provede konkretan postupak. Dokazi se uzimaju putem pismenih izjava.¹⁷

Porodični odjel bavi se svim bračnim stvarima, uključujući starateljstvo nad djecom, roditeljstvo, usvojenje, porodične domove, nasilje u porodici, poništenje, izjave o razvodu i liječenju te nesporna ostavinska pitanja.¹⁸ Zakon o bračnim i porodičnim postupcima (The Matrimonial and Family Proceedings Act) iz 1984. godine odigrao je važnu ulogu vezanu za nadležnost ovog odjela. Kada je dio V zakona stupio na snagu, brakorazvodne parnice više nisu morale biti prebačene na Porodični odjel. Dužnost prijenosa zamijenilo se diskrecijskim pravom. Članovi 38. i 39. Zakona iz 1984. godine uveli su veću prenosivost između Okružnog suda i Visokog suda u porodičnim po-

¹⁴ Karlen, D. *op. cit.* 268.

¹⁵ Stevandić, D., „*Sudska kontrola podzakonskih propisa u Engleskoj*“, Strani pravni život vol. 63., br. 1/2020, 69.

¹⁶ Encyclopaedia Britannica. Chancery Division. Opširnije na <https://www.britannica.com/topic/Chancery-Division> Stranici pristupljeno 07.09.2021. Prevod autor.

¹⁷ Brodie-Innes, J. W., (1903) *Comparative Principles of the Laws of England and Scotland: Courts and Procedure*, W. Green & Sons, Edinburgh, 639.

¹⁸ JustCite. *op. cit*

stupcima. To se najviše odnosilo na starateljstvo. Visoki sud je imao isključivu nadležnost nad starateljstvom, prvo odjela Kancelara i Podričnog odjela.¹⁹

Odjel Kraljičinog Stola rješava slučajeve u predmetima koji se odnose na osobna ozljede, nemar, raskid ugovora, povredu zakonske dužnosti, kršenje Zakona o ljudskim pravima (Human Rights Act) iz 1998. godine, klevetu i druge delikte, neplaćanje duga i naloge za izvršenje koji omogućuju sudu da osigura da stranka ispunjava presudu protiv njih. Ovaj odjel sadržinat će specijaliziranih sudova s vlastitim područjima rada a to su: Upravni sud, sud Admiraliteta, Trgovački sud, Komercijalni sud i Sud za tehnologiju i gradnju.²⁰

Okružni sudovi (County Courts) rješavaju sve osim najkompleksnijih i najjednostavnijih građanskih slučajeva (uključujući većinu predmeta vrijednosti ispod 5000 £), kao što su zahtjevi za vraćanje dugova, kršenje ugovora koji uključuju robu ili imovinu, osobne ozljede, porodična pitanja (uključujući usvajanje i razvod), stambena pitanja (uključujući povrat hipoteke i zaostalih zakupnina i povrat u posjed) i izvršenje prethodnih presuda Okružnog suda. Predmete rješava sudija, bez porote. Na odluke okružnih sudova može se uložiti žalba odgovarajućem odjelu Visokog suda.²¹ Nadležnost ovih sudova zavisi od tri faktora: 1) prebivalištu okrivljenog ili mjestu sporne imovine, 2) priroda tužbenog zahtjeva i 3) iznos potraživanja. Obično tužba se upućuje okružnom sudu unutar okruga u kojem optuženi živi ili posluje. Međutim, dopuštenjem sudiye ili matičara tužba se može uputiti sudu okruga u kojem je optuženi boravio ili obavljao poslove u posljednjih šest mjeseci, ili dopuštanjem suda okruga u kojem je prouzrokovana radnja u potpunosti ili je djelomično nastala. Radnje poput založnog prava na zemljištima moraju se započeti na sudu okruga u kojem se zemljišta nalaze.²²

Krunski sud ima sjedište u preko 70 centara širom Engleske i

19 Allen, N. F., „Who Should Sit in the Family Court“, Trent Law Journal br. 9/1985, 18.

20 GOV.UK. Queen's Bench Division of the High Court. Opšrinije na <https://www.gov.uk/courts-tribunals/queens-bench-division-of-the-high-court> Stranici pristupljeno 07.09.2021. Prevod autor.

21 JustCite. *op. cit*

22 Patterson, C. P., (1936), *Administration of Justice in Great Britain*, The University of Texas Press, Austin, Texas, 125.

Velsa i bavi se ozbiljnim i teškimkrivičnim predmetima poput ubistva, silovanja ili pljačke. Krunski sud raspravlja o žalbama sudova za prekršaje, a bavi se i izricanjem presuda za predmete sudova za prekršaje. Na odluke Krunkog suda može se izjaviti žalba Krivičnom odjelu Apelacionog suda.²³ Ovaj sud opravdava zakonsko pravo optuženog na ponovno saslušanje ako je nezadovoljan rezultatom svog prvog suđenja na prekšajnim sudovima.²⁴ Kazna koju je donio Prekršajni sud neće uvijek biti konačna i potvrđena od strane Krunkog suda nego Krunski sud može promijeniti što znači da osoba koja je podnijela žalbu može biti strožije kažnjena. U žalbenom postupku, ako sudija doneše novu kaznu, umjesto da samo mijenja ili dopunjuje postojeću kaznu, nova kazna će teći od datuma donošenja od strane Krunkog suda.²⁵

Postoji preko 150 Prekršajnih sudova (Magistrates' Courts) širom Engleske i Velsa. Prekršajni sudovi se obično bave manje ozbiljnim slučajevima a ozbiljni i kompleksni slučajevi se proslijede Krunkom sudu. Skoro svi krivični predmeti u početku se vode pred prekršajnim sudovima. Osoba optužena za lakši prekršaj, npr. saobraćajni prekršaj, prima poziv koji zahtijeva da na određeni datum prisustvuje prekršajnom sudu. Osobe optužene za ozbiljnija krivična djela obično se izvode pred sud, bilo izravno iz pritvora, prethodno uhapšene ili se dobrovoljno pojavljuju kao odgovor na jamčevinu koju im je policija dodijelila nakon hapšenja. Jednom kad se optuženi nađe pred prekršajnim sudom, mora se odlučiti može li se njegov slučaj dispozitirati pod izjavom o krivnji ili će im se suditi u slučaju da se ne izjasni o krivnji.²⁶ Predmete obično raspravljaju ili trojica sudija ili okružni sudija uz podršku pravnog savjetnika. Na prekršajnom sudu nema porote. Magistrati imaju ovlasti izricanja niza kazni koje uključuju neograničene novčane kazne, zabranei pritvor do šest mjeseci za jed-

²³ Shelter Legal. Structure of civil courts, tribunals and criminal courts in England. Opširnije na https://england.shelter.org.uk/legal/courts_and_legal_action/structure_of_civil_courts_tribunals_and_crimeal_courts_in_england Stranici pristupljeno 07.09.2021. Prevod autor.

²⁴ Saifee, F. A., „*In Terrorem Appeals to the Crown Court*“, Cambridge Law Journal vol. 66, br. 1/2007, 53.

²⁵ Ibid., 55.

²⁶ Scott, I. R., „*Criminal Prosecution in England and Wales*“, Justice System Journal vol. 3, br. 1/1977, 39.

no djelo odnosno ukupno dodvanaest mjeseci.²⁷

Sudska služba (Tribunal Service) je nadležna za: pružanje podrške upravi za pravednost, učinkovitost i dostupnost sudova i sudskega sistema, podrška nezavisnom pravosuđu u provođenju pravde, vođenje poboljšanja u svim aspektima uprave i sudova, učinkovitu saradnju s drugim pravosudnim organizacijama i agencijama uključujući pravne profesije, poboljšanje pristupa pravdi, saradnju s vladinim odjelima i agencijama kako bi se poboljšala kvaliteta donošenja odluka, a što bi sve trebalo smanjiti broj predmeta koji dolaze pred sudove.²⁸

3. ŠKOTSKA

Sudska odbor Tajnog savjeta saslušava žalbe Visokog suda pravde a Vrhovni sud samo žalbe Unutrašnjeg doma Suda zasjedanja. Međutim, sudska sistem u Škotskoj sastoji se iz tri nivoa: Sud zasjedanja (Court of Session) i Visoki sud pravde (High Court of Justiciary), Šerifski sudovi (Sheriff Courts) i Okružni sudovi (District Courts).²⁹

Sud zasjedanja (Court of Session) je vrhovni građanski sud za Škotsku i služi i kao prvostepeni i kao apelacioni sud. Sud zasjedanja sastoji se od 2 doma, Unutrašnjeg (Inner House) i Vanjskog doma (Outer House).

Unutrašnji dom (Inner House) u osnovi je žalbeni sud, iako ima malu nadležnost prvostepenih postupaka. Podijeljen je na Prvi (First Division) i Drugi odjel (Second Division). Oba odjela imaju jednake nadležnosti. Svako odjeljenje sastoji se od šest sudija, a kvorum su tri sudije. Zbog eventualnog povećanog broja predmeta, pored ta dva, često sjedi Dodatni odjel (Extra Division) od tri sudije. Odjeli raspravljaju o žalbenim predmetima iz Vanjskog doma, šerifskih sudova i

27 Sentencing Council. Going to Court. Opširnije na <https://www.sentencingcouncil.org.uk/going-to-court/> Stranici pristupljeno 07.09.2021. Prevod autor.

28 HM Courts & Tribunal Service. Who we are. Opširnije na <https://www.hmcctsjobs.co.uk/who-we-are/> Stranici pristupljeno 08.09.2021. Prevod autor.

29 JustCite The good law guide. UK Court Structure. Opširnije na <http://www.justcite.com/kb/editorial-policies/terms/uk-court-structure/> Stranici pristupljeno 08.09.2021. Prevod autor.

drugih tijela.³⁰ Postoji određeni broj trgovачkih predmeta male vrijednosti pred Sudom zasjedanja, koji su tu dospjeli ili pokrenuti ili dovedeni žalbom. U prvom slučaju takvi predmeti nikada nisu trebali biti pokrenuti, a u drugom slučaju nikada nisu trebali preći iznad šerifskog suda.³¹ Obje strane u osporenom pitanju se mogu dogovoriti zajedno da pokrenu spor male vrijednosti pred Sudom Zasjedanja. U takvom slučaju prednost je dolazak na mjerodavnu odluku pred Sud Zasjedanja. Ako je spor male vrijednosti okončan u prvostepenom postupku pokrenutom pred šerifskim sudom, tužitelj mora pronaći osiguranje troškova jer to predstavlja uvjet da mu se dozvoli žalba Sudu Zasjedanja.³²

Vanjski dom sastoji se od 22 Lorda Redovnika (Lords Ordinary) koji sjede sami ili, u određenim slučajevima, s građanskim porotom. Oni raspravljaju u prvostepenom postupku o širokom spektru građanskih stvariuključujući slučajeve temeljene na deliktu, ugovore, trgovачke predmete i sudska reviziju. Sudije imaju široku nadležnost s tim da se imenovane sudije bave sporovima o intelektualnom vlasništvu. Posebni dogovori su postignuti za rješavanje komercijalnih slučajeva.³³ Sudije koje su imenovane u Vanjski dom ponašali su se prvo kao povjerenici, podnosili izvještaje cijelom судu Zasjedanja, a sud je tada donosio presudu kao jedinstveni sud. Tek je 1808. godine Sud bio podijeljen u dva odjela, a dvije godine kasnije Lordovi Redovnici su dodijeljeni Vanjskom domu.³⁴ Kroz konkretne slučajeve se može utvrditi da odluka Lorda Redovnika koji zasjeda u Vanjskom domu nije obavezujuća za odluku drugog. Lord Redovnik može, bez donošenja odluke, obavijestiti o teškom slučaju ili slučaju koji uključuje preusmjeravanje prava u jedan od Odjela radi donošenja odluke. U odgovarajućim okolnostima za odlučivanje o važnom pitanju može

³⁰ OpenLearn. Scottish civil court structure. Opširnije na <https://www.open.edu/openlearn/mod/oucontent/view.php?id=68112§ion=1.2> Stranici pristupljeno 08.09.2021. Prevod autor.

³¹ Clyde, J. A. „*Practice and Procedure in the Court of Session*“, Juridical Review vol. 18, br. 4/1906-1907,330.

³² Ibid., 332.

³³ OpenLearn. *op. cit.*

³⁴ Moore, R. F., (1958),*Stare Decisis: Some Trends in British and American Application of the Doctrine*, Simmons-Boardman Publishing Corporation, New York, 12.

se formirati sud od sedam sudija ili čak cijeli sud.³⁵

Visoki sud pravde (High Court of Justiciary) je vrhovni krivični sud Škotske. Kada zasjeda kao prvostepeni sud on saslušava najozbiljnije krivične slučajeve, poput ubistva i silovanja. Sudija pojedinac rješava slučaj pred porotom od 15 ljudi. Kada zasjeda kao žalbeni sud, Visoki sud pravde se sastoji od dvojice sudija kada saslušava žalbu na kaznu i najmanje trojice kada saslušava žalbu na osuđujuću presudu ili bilo koju drugu žalbu. Više sudija može zasjedati kada sud rješava posebno složene slučajeve ili tamo gdje treba razmotriti važna pravna pitanja.³⁶ Visoki sud pravde izvršava izvornu nadležnost nad svim djelima za koja je kazna moguća smrt te kazna zatvora veća od dvije godine. Sud zasjeda u Edinburgu (Edinburgh) i drugim većim gradovima unutar Škotske.³⁷ Vrijeme u kojem mora biti dostavljena optužnica zakonom je strogo ograničeno. Ako se ne uruči u roku od šezdeset dana, optuženi može putem Krunskog agenta (Crown Agent) dati obavijest Lordu advokatu (Lord Advocate) da će, ako optužnica ne bude dostavljena u roku od četrnaest dana, pozvati tužioca da se izjasni pred Visokim sudom pravde. Ako optužnica ne bude dostavljena u tom roku, optuženi može Visokom судu podnijeti prigovor na koji će Sud odrediti tužioca da utvrdi razlog. Ako optužnica ne bude dostavljena u roku od tri dana, a tužioc ne uspije pokazati adekvatan razlog, Sud će naložiti oslobođanje optuženog iz zatvora.³⁸

Unutar šerifskih sudova (Sheriff Courts) rješava se većina slučajeva u zemlji, osim ako nisu dovoljno ozbiljni da u prvom stepenu odu na vrhovne sudove. Postoji šest šerifa u Škotskoj a to su Glazgou (Glasgow) i Stratkelvin (Strathkelvin); Grampijan (Grampian), Gorje i Otoci (Highland and Islands); Lotijan (Lothian) i Granice (Borders); Sjeverni Stratklajd (North Strathclyde); Južni Stratklajd (South Strathclyde), Damfris (Dumfries) i Gelovej (Galloway) i posljednji Tejsajd

35 Ibid., 19.

36 Scottish Courts and Tribunals. About the High Court. Opširnije na <https://www.scotcourts.gov.uk/the-courts/supreme-courts/high-court/about-the-high-court> Stranici pristupljeno 08.09.2021. Prevod autor.

37 Keedy, E. R., „*Criminal Procedure in Scotland*“ Journals of the American Institute of Criminal Law and Criminology vol. 3, br. 5/1912,732.

38 „*The Administration of Criminal Law in Scotland*“, Canadian Bar Review vol. 14, br. 7/1936,585.

(Tayside), Srednji (Central) i Fajf (Fife). Svaki šerif ima predsjednika šerifa zaduženog za niz dužnosti u odnosu na sudove za koje su odgovorni, uključujući posebno dužnost osiguranja efikasnog poslovanja na šerifskim sudovima tog šerifa. Krivične slučajeve raspravljaju šerif i porota, ali šerif ih može provoditi sam u skraćenom postupku. Građanske stvari također provodi šerif sam.³⁹ Na građanske odluke može se izjaviti žalba predsjedniku šerifa, a zatim Vanjskoj domu Suda Zasjedanja. Na krivične se odluke može uložiti žalba Visokom sudu pravde.⁴⁰ Šerifski sudovi ograničeni su na granice šerifa. Šerifski sudovi mogu presuđivati za sva lakša krivična djela a maksimalna kazna koju može izreći sudija Šerifskog suda je dvije godine zatvora. Na šerifskom sudu postoje slučajevi koje obavlja službenik poznat kao fiskalni prokurist (Procurator Fiscal). Uz svoje dužnosti kao javni tužioc, fiskalni prokurist istražuje slučajevi iznenadne, slučajne i misteriozne smrti. Glavne dužnosti su provođenje istraga u slučajevima kada postoji sumnjaza krivičnu odgovornost i prosljeđivanje rezultata za razmatranje Lordu Advokatu. Svoj posao obavlja se u bliskoj saradnji sa policijom.⁴¹

Okružni sudovi (District Courts) bave se samo sažetim krivičnih stvarima poput kršenja mira, napada, vandalizma, krađe, prebrze vožnje, licenciranje televizije i prijevara s električnom energijom. Predmete vode jedan ili trojica Mirovnih sudija, bez porote. Ozbiljniji slučajevi vode se na šerifskim sudovima ili na Visokom sudu pravde. Okružne sudove zamijenit će Mirovne sudije u 2007. godini.⁴² Izvještaj Sažetog povjerenstva za reviziju pravosuđa (Summary Justice Review Committee)poznatiji kao Mekinsov izvještaj (McInnes Report) iz 2004. godine općenito je razmatrao probleme tzv. skraćene pravde tj. veliku većinu krivičnih postupaka u kojima nema porote i koje su vodili šerifski i okružni sudovi. U izmijenjenom obliku, njegove su preporuke donesene u Zakonu o krivičnom postupku reformi u Škotskoj (Criminal Proceedings Reform Scotland Act) iz 2007. godine. Ovim je

39 Scottish Courts and Tribunals. About Sheriff Courts. Opširnije na <https://www.scotcourts.gov.uk/the-courts/sheriff-court/about-sheriff-courts> Stranici pristupljeno 09.09.2021. Prevod autor

40 JustCite. *op. cit.*

41 Brown, D. S., „Notes on the Practice of the Criminal Law of Scotland“, Commercial Law League Journal vol. 32, br. 7/1927,325.

42 JustCite. *op. cit.*

zakonom uvedeno nekoliko glavnih promjena, uključujući ujedinjenje škotskih sudova u integriraniju hijerarhiju. Prva promjena bila je da se naslov Okružni sud zamijeni Mirovne sudije (Justices of Peace Court ili skraćeno JP Court). Druga promjena je bila da će ovim sudovima upravljati Škotska sudska služba i šerifski sudovi. Naredna promjena bila je da se Mirovne sudije imenuju se za petogodišnji mandat koja se mogu obnoviti do 70. godine života. Također bi se obučavali boljim i dosljednjim sredstvima, njima bi se upravljalo na nacionalnoj razini i redovno bi se ocjenjivali prema transparentnim kriterijima. Plan u cjelini postepeno će se uvesti ujedinjenjem sudova.⁴³ Pored ovih promjena, postoje i druge važne promjene u načinu imenovanja i aranžmana za obuku Mirovnih sudija. Također, proširio se i raspon predmeta koje vode ovi sudovi.⁴⁴

4. SJEVERNA IRSKA

Ministarstvo pravde (Department of Justice) odgovorno je za upravu sudova putem Sudske službe u Sjevernoj Irskoj. Ono je također odgovorno za politiku i zakonodavstvo krivičnog prava, politici pravne pomoći, policiji, zatvorima i uslovnom oslobođenju.⁴⁵ Sudski sistem u Sjevernoj Irskoj sastoji se iz četiri nivoa: Apelacioni sud (Court of Appeal), Visoki sud (High Court), Krunski sud i Okružni sudovi (Crown Court and County Courts) i Prekršajni sudovi (Magistrates' Courts)⁴⁶

Uz ulogu najvišeg suda u Engleskoj, Velsu i Škotskoj, Vrhovni sud također razmatra i rješava žalbe Apelacijskog suda u Sjevernoj Irskoj.

43 White, R. M., „*Lay Criminal Courts in Scotland: The Justifications for, and Origins of, the New JP Court*“, Edinburgh Law Review vol. 16, br. 3/2012, 383.

44 The Scottish Justices Association. History of Justices of Peace. Opširnije na <https://www.scottishjustices.org/about/history-of-justices-of-the-peace/> Stranici pristupljeno 10.09.2021. Prevod autor

45 Nidirect government services. Introduction to the Justice System of Northern Ireland. Opširnije na <https://www.nidirect.gov.uk/articles/introduction-justice-system> Stranici pristupljeno 10.09.2021. Prevod autor.

46 JustCite. *op. cit.*

Apelacioni sud razmatra žalbe u građanskim predmetima Visokog suda i slučajeve iznesene od okružnih, prekršajnih sudova i žalbe Krunskog suda. Apelacioni sud također saslušava žalbeodređenih nekih posebnih sudova, npr. Industrijski sud (Industry Court).⁴⁷ Predmete obično raspravljaju trojica sudija, bez porote. Na odluke Apelacionog suda može se uložiti žalba Vrhovnom sudu. Postoje odredbe za to i omogućavaju predsjedniku suda da zatraži od sudijada zasjedaju na Apelacionom sudu i da zatraži od sudija Apelacionog suda da budu sudije u prvostepenom postupku. Ovaj sud može zasjedati sa dvojicom sudija, ali kad god je to moguće zasjeda puni sastav suda od trojice sudija.⁴⁸

Visoki sud (High Court) rješava značajnije ili složenije slučajeve u odnosu na Okružni sud. Kao i u Engleskoj i Velsu, Visoki sud ima tri odjela a to su Odjel Kancelara, Porodični odjel i odjel Kraljičinog stola. Odjel Kancelara bavi se s četiri glavna područja poslovanja a to su kancelarstvo, stečaj, kompanije i ostavine. Porodični odjel sastoji se od dva ključna područja poslovanja a to su Bračni ured i Ured za njegu i zaštitu (Dječji odjel i Odjel za pacijente). Odjel Kraljičinog stola sastoji se od brojnih područja poslovanja, a to su: Ured za naloge, žalbe i popise, Ured za jamčevine, Trgovački ured, Ured za sudsku reviziju i Ured za Apelacioni sud.⁴⁹ Na odluke Visokog suda može se izjaviti žalba Apelacionom sudu. Kao i u Engleskoj i Velsu, Visoki sud Sjeverne Irske predstavlja sud najvišeg nivoa za prvostepene postupke. Od 2004. godine dozvoljeno je 10 sudija Visokog suda, ne uključujući predsjednika suda i trojicu sudija koji sude po žalbi. Trenutno je popunjeno samo 8 od 10 mesta Visokog suda te dvije žene obnašaju funkciju sudija Visokog suda. Velika većina rada Visokog suda odnosi se na područje građanskog prava, iako sudije Visokog suda povremeno zasjedaju na Krunkom sudu kako bi razmatrali ozbiljne krivične slučajeve. Za razliku od svojih kolega s Visokog suda u Engleskoj i Velsu, oni ne razmatraju žalbe iz krivičnih predmeta na prekršajnim

⁴⁷ Northern Ireland Judicial Appointments Commission. Court of Appeal. Opširnije na <https://www.nijac.gov.uk/court-appeal> Stranici pristupljeno 10.09.2021. Prevod autor.

⁴⁸ „Law and Practice in Northern Ireland“, Northern Ireland Legal Quarterly vol. 10, br. 2/1953, 70.

⁴⁹ Department of Justice. Royal Courts of Justice. Opširnije na <https://www.justice-ni.gov.uk/articles/royal-courts-justice> Stranici pristupljeno 10.09.2021. Prevod autor.

sudovima, što je zadatak koji je dodijeljen sudijama Okružnih sudova, koji također vode mnoge druge ozbiljne krivične slučajeve. Povremeno sudije Visokog suda zasjedaju kao sudije na Apelacionom sudu Sjeverne Irske.⁵⁰

Krunski sud (Crown Court) bavi se svim ozbiljnim krivičnim stvarima. Slučajeve koji uključuju terorizam sudija rješava bez porote. Slučajeve koji ne uključuju terorizam rješava sudija s porotom od 12 osoba. Ozbiljnim predmetima predsjeda sudija Visokog suda, a manjim slučajevima predsjeda sudija Okružnog suda. Na odluke Krunskog suda može se izjaviti žalba Apelacionom sudu.⁵¹ Član 44. Zakona o policiji (Northern Ireland Police Act) iz 2003. godine odnosi se na zahtjeve tužilaštva za suđenje koje će se voditi bez porote tamo gdje postoji opasnost od neovlaštenog rada porote. Kada se jednom ili više optuženika sudi po optužnici za jedno ili više krivičnih djela, tužioc može zatražiti od sudije Krunskog suda da se suđenje vodi bez porote. Ako se sudija uvjerida postoje dokazi o stvarnoj opasnosti da će doći do neovlaštenog rada porote i bez obzira na bilo kakve korake poput pružanja policijske zaštite, koji bi se razumno mogli poduzeti kako bi se spriječilo neovlašteno miješanje u rad porote, u interesu pravde bilo potrebno da se suđenje vodi bez porote te sudija donosi naredbu da se postupak vodi bez porote. Ako nije uvjeren u takve radnje, on mora odbiti prijavu.⁵²

Ispod ovih viših sudova nalazili su se okružni sudovi koji su imali građansku nadležnost i sudovi s kvartalnim sesijama koji su imali krivičnu nadležnost, iako su, za razliku od opće prakse u Engleskoj i Velsu, okružne sudije u Sjevernoj Irskoj predsjedavali su u oba slučaja.⁵³ Okružni sudovi prvenstveno se bave građanskim predmetima, uključujući civilništvo nad zemljištem, povrat zemljišta, udjele u kapitalu, hipoteke, prodaju zemlje i partnerstva, nemar i prijestup. Okružni sudovi također saslušavaju žalbe prekršajnih sudova u građanskim i krivičnim predmetima. Predmete rješava sudija Okružnog suda, bez

50 Morison, J., Dickson B. i Godden, A., „*Barriers to High Court Appointments in Northern Ireland*“, Northern Ireland Legal Quarterly vol. 70, br. 4/2019, 481

51 JustCite.op. cit.

52 Ireland, S., „*Criminal Law Legislation Update*“, Journal of Criminal Law vol. 70, br. 6/2006, 470.

53 Hart, A. R. (2013), *A History of the Bar and Inn Court of Northern Ireland*, Nicholson and Bass Ltd, Belfast, 446.

porote. Na odluke okružnih sudova može se uložiti žalba odgovarajućem odjelu Visokog suda.⁵⁴ Iako naziv i struktura okružnih sudova u Sjevernoj Irskoj impliciraju da su isti kao i okružni sudovi u Engleskoj i Velsu, ipak postoje dvije temeljne razlike. Prvo je da su postupci okružnih sudova u Sjevernoj Irskoj u prošlosti bili puno jednostavniji, uglavnom rješavali građanske predmete u skraćenim postupcima koje su izvorno razvile putujuće sudije i postali su dobra osnova u Sjevernoj Irskoj sredinom sedamnaestog stoljeća. Drugo je da su od uspostave okružnih sudova u Sjevernoj Irskoj u njihovom modernom obliku 1877. godine troškovi parnice regulisani fiksnim režimom međustranačkih troškova. Prema tome troškovi prate razvoj situacije s tim da sudija nema diskrečijsku odluku o utvrđivanju troškova, a koji određuje troškove dopuštene za advokata, čime se izbjegava potreba za oporezivanjem u svim, osim u nekoliko slučajeva. Te troškove utvrđuje Odbor za pravila okružnog suda (County Court Rules Committee), a odobrava ih Lord Kancelar (Lord Chancellor). Značajan razvoj događaja bio je stvaranje jednostavnog, pragmatičnog, djelotvornog i proporcionalnog sistema upravljanja sudskim predmetima koji zahtijeva da sud interveniše samo u manjem broju slučajeva koji ne vode suđenje u propisanim rokovima, što je znatno drugačije sisteme sudskog razmatranja i raspodjele svakog predmeta.⁵⁵

Prekršajni sudovi raspravljaju o svim krivičnim predmetima. Ovi sudovi raspravljaju i utvrđuju manje ozbiljne slučajeve, a to su oni u kojima su krivična djela klasificirana kao sažeta ili ona u kojima se može suditi ili po skraćenom postupku ili po optužnici. Sudije godišnje obrade oko 50 000 krivičnih predmeta za odrasle i maloljetnike. Uz to, sudovi vode prethodni postupak u vezi s ozbiljnijim predmetima koji idu na Krunski sud. Sudovi za mlade (Youth Courts) sude za krivična djela, osim za ubistva, gdje je optuženo dijete u dobi od 10 do 16 godina.⁵⁶ Svi se tribunali postupno stavljaju pod upravni nadzor Službe za sudove u Sjevernoj Irskoj (Northern Ireland Courts and Tribunals Service), a uspostavljen je i bolji sistem koji osigurava da

⁵⁴ JustCite.*op. cit.*

⁵⁵ "Complexity, Delay and Cost - The County Courts in Northern Ireland," Northern Ireland Legal Quarterly vol. 53, br. 2/2002, 125-126.

⁵⁶ The Structure of Courts and Judicial System. Opširnije na <https://cain.ulster.ac.uk/issues/law/cjr/chap5.pdf> Stranici pristupljeno 11.09.2021. Prevod autor

se regrutiranje članova suda racionalizira pod okriljem Povjerenstva za imenovanje sudaca u Sjevernoj Irskoj (Northern Ireland Judicial Appointments Commission). To tijelo također nadzire imenovanje sudija laika u prekršajne sudove. Ti službenici ne igraju tako presudnu ulogu kao u Engleskoj i Velsu, jer svim prekršajnim sudovima i sudovima za mlade u Sjevernoj Irskoj predsjedavaju pravno kvalifikovane sudijeokružnih i prekršajnih sudova.⁵⁷

5. ZAKLJUČAK

U radu se može vidjeti današnja organizacija sudova na teritoriji Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske. Ujedinjeno Kraljevstvo Velike Britanije i Sjeverne Irske nema jedinstven i opšteprihvaćen sudski sistem. Zbog toga, postoji jedan sudski sistem koji se odnosi na Englesku i Vels, drugi na Škotsku i treći na Sjevernu Irsku. Organizacija sudova unutar Engleske i Velsa je dosta slična sa organizacijom sudova unutar Sjeverne Irske. Odstupanje od takve organizacije predstavlja Škotska koja ima specifičan sudski sistem ali to potiče iz njene klasifikacije kao mještovite pravne kulture. Samim donošenjem Zakona o ustavnoj reformi uspostavljen je Vrhovni sud Ujedinjenog Kraljevstva i ukinutaje žalbena nadležnost Doma lordova. Najkompleksniju sudsku organizaciju imaju Engleska i Vels jer su u sklopu nje, pored standardnih sudova i Vrhovni sud Ujedinjenog Kraljevstva i Sudski odbor Tajnog savjeta. Svi gore navedeni sudovi predstavljaju današnji važeći sudski sistem koji se nalazi u okviru Engleske, Velsa, Škotske i Sjeverne Irske.

57 Dickson, B., „*Law Reform in Northern Ireland*“, Legal Information Management vol. 11, br. 3/2011, 156.

LITERATURA

1. “Complexity, Delay and Cost - The County Courts in Northern Ireland,” Northern Ireland Legal Quarterly vol. 53, br. 2/2002.
2. „Law and Practice in Northern Ireland“, Northern Ireland Legal Quarterly vol. 10, br. 2/1953.
3. „The Administration of Criminal Law in Scotland“, Canadian Bar Review vol. 14, br. 7/1936.
4. „The Judicial Committee of the Privy Council“, Canadian Law Review, vol4, br. 11/1905.
5. “United Kingdom: Constitutional Reform Act“, Commonwealth Law Bulletin vol. 33, br. 4/2007.
6. Allen, N. F., „Who Should Sit in the Family Court“, Trent Law Journal br. 9/1985.
7. Brodie-Innes, J. W., (1903) *Comparative Principles of the Laws of England and Scotland: Courts and Procedure*, W. Green & Sons, Edinburgh.
8. Brown, D. S. „Notes on the Practice of the Criminal Law of Scotland“, Commercial Law League Journal vol. 32, br. 7/1927.
9. Clyde, J. A. „Practice and Procedure in the Court of Session“, Juridical Review vol. 18, br. 4/1906-1907.
10. Courts and Tribunals Judiciary. The History of the Court of Appeal. Preuzeto 07.09.2021. <https://www.judiciary.uk/you-and-the-judiciary/going-to-court/court-of-appeal-home/coa-sub/>
11. Department of Justice. Royal Courts of Justice. Preuzeo 10.09.2021. <https://www.justice-ni.gov.uk/articles/royal-courts-justice>
12. Dickson, B., „Law Reform in Northern Ireland“, Legal Information Management vol. 11, br. 3/2011.
13. Encyclopaedia Britannica. Chancery Division. Preuzeo 07.09.2021. <https://www.britannica.com/topic/Chancery-Division>
14. GOV.UK. Court of Appeal Civil Division. Preuzeto 07.09.2021. <https://www.gov.uk/government/organisations/court-of-appeal-civil-division/about>

15. GOV.UK. Court of Appeal Criminal Division. Preuzeto 07.09.2021. <https://www.gov.uk/courts-tribunals/court-of-appeal-criminal-division>
16. GOV.UK. Queen's Bench Division of the High Court. Preuzeto 07.09.2021. <https://www.gov.uk/courts-tribunals/queens-bench-division-of-the-high-court>
17. Hale, B., „*A Supreme Court for the United Kingdom*“, Legal Studies, vol. 24., br. 1-2/2004.
18. Hart, A. R., (2013), *A History of the Bar and Inn Court of Northern Ireland*, Nicholson and Bass Ltd, Belfast.
19. HM Courts & Tribunal Service. Who we are. Preuzeto 07.09.2021. <https://www.hmcctsjobs.co.uk/who-we-are/>
20. Ireland, S., „*Criminal Law Legislation Update*“, Journal of Criminal Law vol. 70, br. 6/2006.
21. Judicial Committee of Privy Council. Role of the JCPC. Preuzeto 07.09.2021. <https://www.jcpc.uk/about/role-of-the-jcpc.html>
22. JustCite. The good law guide. UK Court Structure. Preuzeto 07.09.2021. <http://www.justcite.com/kb/editorial-policies/terms/uk-court-structure/>
23. Karlen, D., „*The Court of Appeal in England*“, Yale Law Journal vol. 72, br. 2/1962.
24. Keedy, E. R., „*Criminal Procedure in Scotland*“, Journals of the American Institute of Criminal Law and Criminology vol. 3, br. 5/1912.
25. Moore, R. F., (1958), *Stare Decisis: Some Trends in British and American Application of the Doctrine*, Simmons-Boardman Publishing Corporation, New York.
26. Morison, J., Dickson B. i Godden, A., „*Barriers to High Court Appointments in Northern Ireland*“, Northern Ireland Legal Quarterly vol. 70, br. 4/2019.
27. Nidirect government services. Introduction to the Justice System of Northern Ireland. Preuzeto 10.09.2021. <https://www.nidirect.gov.uk/articles/introduction-justice-system>
28. Northern Ireland Judicial Appointments Commission. Court of Appeal Preuzeto 10.09.2021. <https://www.nijac.gov.uk/court-appeal>

29. OpenLearn. Scottish civil court structure. Preuzeto 08.09.2021. <https://www.open.edu/openlearn/ocw/mod/oucontent/view.php?id=68112§ion=1.2>
30. Patterson, C. P., (1936), *Administration of Justice in Great Britain*, The University of Texas Press, Austin, Texas.
31. Saifee, F. A., „*In Terrorem Appeals to the Crown Court*“, Cambridge Law Journal vol. 66, br. 1/2007.
32. Scottish Courts and Tribunals. About the High Court. Preuzeto 08.09.2021. <https://www.scotcourts.gov.uk/the-courts/supreme-courts/high-court/about-the-high-court>
33. Scottish Courts and Tribunals. About Sheriff Courts. Preuzeto 09.09.2021 <https://www.scotcourts.gov.uk/the-courts/sheriff-court/about-sheriff-courts>
34. Scott, I. R., „*Criminal Prosecution in England and Wales*“, Justice System Journal vol. 3, br. 1/1977.
35. Sentencing Council. Going to Court. Preuzeto 07.09.2021. <https://www.sentencingcouncil.org.uk/going-to-court/>
36. Shelter Legal. Structure of civil courts, tribunals and criminal courts in England. Preuzeto 07.09.2021. https://england.shelter.org.uk/legal/courts_and_legal_action/structure_of_civil_courts,_tribunals_and_crimeal_courts_in_england
37. Stevandić, D., „*Sudska kontrola podzakonskih propisa u Engleskoj*“, Strani pravni život vol. 63., br. 1/2020.
38. The Scottish Justices Association. History of Justices of Peace. Preuzeto 10.09.2021. <https://www.scottishjustices.org/about/history-of-justice-of-the-peace/>
39. The Supreme Court. Role of The Supreme Court. Preuzeto 07.09.2021. <https://www.supremecourt.uk/about/role-of-the-supreme-court.html>
40. The Structure of Courts and Judicial System. Preuzeto 11.09.2021. <https://cain.ulster.ac.uk/issues/law/cjr/chap5.pdf>
41. White, R. M., „*Lay Criminal Courts in Scotland: The Justifications for, and Origins of, the New JP Court*“, Edinburgh Law Review vol. 16, br. 3/2012

MODERN JUDICIAL SYSTEM OF THE UNITED KINGDOM OF GREAT BRITAIN AND NORTHERN IRELAND

Haris Silajdžić, LL.M., PhD student
Faculty of Law, University of Sarajevo
e-mail: harissilajdzic@hotmail.com

ABSTRACT

Judicial system of the United Kingdom went through many phases in its development. That process meant continuous development that lasted more than thousand years. Process was finished with Constitutional Reform Act from 2005. United Kingdom don't have unique and generally accepted judicial system. So there is one judicial system for England and Wales, another one for Scotland and the last one for Northern Ireland. Modern judicial system of England, Wales, Scotland and Northern Ireland will be shown through out of this paper. Every court included in court structure of these above mentioned states will be explained as well. Conclusion is last part of this paper.

Key words: judicial system, England, Wales, Scotland, Northern Ireland